

Bevarandeplan för Natura 2000-området Snogeholm SE0430167

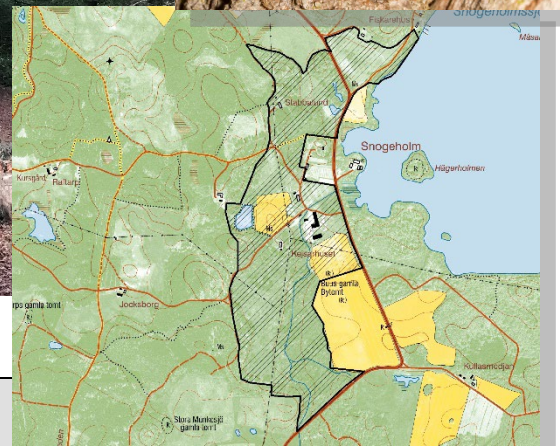

Foto: Johan Johnmark respektive Alex Regnér

Grunduppgifter om Snogeholm

Län:	Skåne
Kommun:	Sjöbo
Läge:	Väster om Snogeholmssjön, 6 km söder om Sjöbo
Markägare:	Enskild
Areal:	67,4 hektar
Skyddsform:	Snogeholm (Naturreservat), 2024-04
Bakgrund:	pSCI beslutat av Regeringen 2003-11 SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12 SAC fastställt av Regeringen 2011-03 Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länstyrelsen Skåne 2024-12-21 respektive 2024-12-22

Vad betyder Natura 2000?

Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden i hela EU. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Art- och habitat- samt fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m.m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området.

Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området. I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Vad är en Natura 2000-art eller en typisk art?

Bevarandeplanen redovisar flera kategorier av arter. *Natura 2000-arter* är utpekade skyddade arter som listas i art- och habitatdirektivets bilaga 2 eller i fågeldirektivets bilaga 1. Bevarandeplanen ska ha med bevarandemål för dessa arter och tillstånd krävs för åtgärder som kan riskera att påverka arten. *Typiska arter* är indikatorer för en naturtyps

bevarandestatus. *Karaktäristiska arter* ska stödja tolkningen av en viss naturtyp. Vissa arter kan vara både typiska och karaktäristiska. Prioriterade arter (och naturtyper) är de arter/naturtyper som är utvalda som mest hotade enligt art- och habitatdirektivet och vars utbredning huvudsakligen ligger inom EU:s territorium, de är markerade med en asterisk. Dessa prioriteringar ska skiljas från de prioriteringar av arter (och naturtyper) som görs i bevarandeplanen när åtgärder prioriteras för att arten (eller naturtypen) ska få gynnsam bevarandestatus.

En nationell rödlista är en sammanställning av arters status (utdöenderisk) inom ett lands gränser. Den publiceras vart femte år av ArtDatabanken och finns för närvarande förtecknad i boken Rödlistade arter i Sverige 2020. De olika rödlistekategorierna är Akut hotad (CR, Critically endangered), Starkt hotad (EN, Endangered), Sårbar (VU, Vulnerable), Nära hotad (NT, Near Threatened) och Livskraftig (LC, Least Concerned). *Fridlysta arter* är förtecknade i Artskyddsförordningen. Att en art är fridlyst innebär att det är förbjudet att plocka, fånga, döda, eller på annat sätt samla in eller skada vissa växter och djur. *ÅGP-arter* är de hotade arter som har fått ett särskilt åtgärdsprogram för att bevara dem och deras livsmiljöer.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha gynnsam bevarandestatus. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan gynnsam bevarandestatus innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär gynnsam bevarandestatus att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan arealer och arter har beslutats av regeringen.

Mer information om Natura 2000

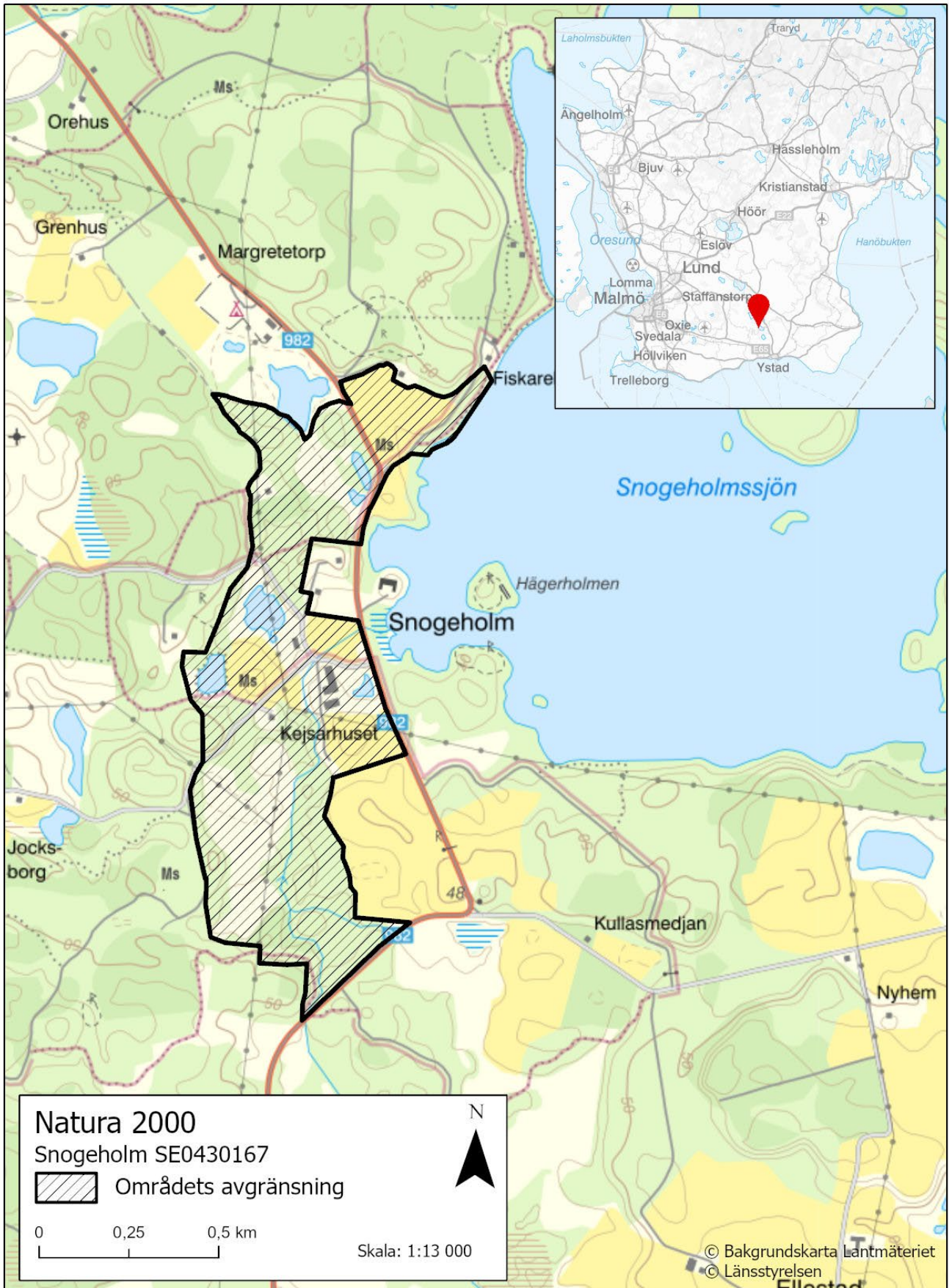
Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller
telefon 010-224 10 00 (vxl)

Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

VAD BETYDER NATURA 2000?	4
VAD ÄR EN BEVARANDEPLAN?	4
VAD ÄR EN NATURA 2000-ART ELLER EN TYPISK ART?	4
VAD ÄR BEVARANDESTATUS?	5
VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ.....	5
ÖVERSIKTSKARTA	8
OMRÅDESBESKRIVNING.....	9
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000	10
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden	10
Bevarandemål.....	11
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	14
Naturtyper	14
Utvecklingsmark.....	16
Natura 2000 – arter.....	17
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	20
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	23
Skydd och reglering.....	24
Prioriterade bevarandeåtgärder	25
Restaureringsåtgärder	25
Löpande skötsel	25
Uppföljning	25
REFERENSER.....	26
BILAGOR	26
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	27
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	28
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	29
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	30

Översiktskarta

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Snogeholm (SCI), SE0430167

Länsstyrelsen Skåne

Områdesbeskrivning

Natura 2000-området Snogeholm ligger vid Snogeholmssjöns sydvästra strand, några kilometer söder om Sjöbo. Området består av ett dödislandskap och består av dödisgropar samt höjder med plåtålera. Berggrunden består av kalksten och sandsten. Jordarterna inom området domineras av sandig morän med mindre inslag av torv. Området utgörs till största del av ädellövskog, men här finns också åkermark, betesmark och flera småvatten.

På Buhrmans karta från 1687 är landskapet kring Snogeholmssjön dominerat av lövskog. På Skånska rekognosceringskartan (1812-1820) och Generalstabskartan (1864) avbildas ett öppnare landskap med betydande inslag av åker och trädklädd betesmark. På den häradsekonomiska kartan (1910-1915) har en stor del av den tidigare betesmarken planterats igen med granskog. Trots att området har påverkats tydligt av tidigare markanvändning så finns här rester av ädellövskog med lång trädkontinuitet. Insprängt i både skog och på åkerholmar finns gamla och grova ädellövträd, främst ask, bok, ek och lönn. I alléer och kring byggnader finns även gamla hästkastanjer. Den rika förekomsten av gamla träd gör att det finns förutsättningar för vedlevande insekter som ekoxe (Natura 2000-art) och mulmknäppare (VU).

I anslutning till Natura 2000-området ligger Snogeholms slott som uppfördes på 1870-talet, men godset har anor tillbaka till åtminstone 1500-talet. Natura 2000-området omfattar ett kulturlandskap kring slottet och inom området finns flera ekonomibyggnader och mindre hus. Kring byggnaderna och i alléerna finns flera äldre ädellövträd.

Inom Natura 2000-området finns flera småvatten och ett antal mindre dammar som har anlagts i sen tid. I och kring dessa dammar har bl.a. Natura 2000-arterna klockgroda och större vattensalamander samt lövgroda noterats. Det varierade landskapet inom Natura 2000-området ger tillsammans med närheten till sjön förutsättningar för ett rikt fågelliv med häckande fåglar som bl.a. gråhakedopping, kattuggla, spillkråka (NT) och svartvit flugsnappare (NT). Området är också rikt på vilt, främst dovhjort, kronhjort, vildsvin och rådjur.

Snogeholm är ett av Stiftelsen Skånska landskaps friluftsområden och är tidvis mycket välbesökt. Det finns flera olika vandringsleder inom området och Skåneleden går genom Natura 2000-området.

En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper med bevarandestatus (se tabell 1 och bilaga 1), år 2024.

Tabell 1. Snogeholms naturtyper med arealer och Natura 2000-arter inom området. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan ♦ (romb) betyda ny art/naturtyp som inte är beslutad av Regeringen.

Naturtyp	Fullgod bevarandestatus (ha)	Icke fullgod bevarandestatus (ha)	Total areal (ha)
♦ Trädklädd betesmark (9070)	0	1,4	1,4
Näringsfattig bokskog (9110)	0	1,9	1,9
Näringsrik bokskog (9130)	0	10,2	10,2
Näringsrik ekskog (9160)	0	1,2	1,2

Utvecklingsmark	Areal (ha)
907 ädellövskog som utvecklas mot näringsrik bokskog (9130)	6

Total areal naturtyper (ha)	14,7
Total areal utvecklingsmark (ha)	6
Total områdesareal (ha)	67,4

Natura 2000-arter	Bevarandestatus
Ekoxe <i>Lucanus cervus</i> (1083)	Icke fullgod
♦ Större vattensalamander <i>Triturus cristatus</i> (1166)	Fullgod
Klockgroda <i>Bombina bombina</i> (1188)	Fullgod
♦ Barbastell <i>Barbastella barbastellus</i> (1308)	Icke fullgod

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de fåglar, naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå. Snogeholm bidrar till att uppfylla miljömålen Levande sjöar och

vattendrag, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdena i området utgörs av de gamla och grova träden i både skogliga och öppna miljöer samt det för groddjur värdefulla inslaget av småvatten. Dessa värden finns i naturtyperna trädklädd betesmark (9070), näringsfattig bokskog (9110), näringsrik bokskog (9130) och näringsrik ekskog (9160).

Motivering:

Snogeholms ädellövskogar och öppna miljöer hyser ett stort antal gamla och grova träd och utgör en livsmiljö för Natura 2000-arterna ekoxe och barbastell (NT). I områdets småvatten förekommer Natura 2000-arterna klockgroda och större vattensalamander.

Bevarandemål

Areal – Naturtyper

Arealen trädklädd betesmark (9070) ska vara minst 1,4 hektar. Arealen näringsfattig bokskog (9110) ska vara minst 1,9 hektar. Arealen näringsrik bokskog (9130) ska vara minst 10,2 hektar och ska med tiden öka till 16,2 hektar i takt med att utvecklingsmarken uppnår tillräckligt höga kvaliteter för att naturtypsklassas. Arealen näringsrik ekskog (9160) ska vara minst 1,2 hektar.

Ekologiska strukturer och funktioner

Allmänt för samtliga naturtyper

- Hotade arter har möjlighet att sprida sig till nya lokaler inom sina naturliga utbredningsområden så att livskraftiga populationer säkras.
- Artrikedomen och arttätheten i naturtyperna ska bevaras och utvecklas.
- Hotade eller sällsynta arter som är knutna till naturtyperna ska ges sådana förutsättningar att de kan förnygra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.
- Främmande och/eller invasiva arter ska inte förekomma.

Strukturer, funktioner och processer – Naturtyper

Trädklädd betesmark (9070)

- Naturtypen ska hävdas med bete eller slåtter. Vegetationen i den trädklädda betesmarken ska domineras av hävdgynnade, lågvuxna arter, typiska för betesmark. Vegetationen ska vara väl avbetad varje år vid vegetationsperiodens slut.
- Ingen tillförsel av näringsämnen (t.ex. gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av röttslam, stödutfodring m.m.) får ske.
- Det ska finnas tillräckligt med gamla och grova träd samt senvuxna träd för att naturtypen ska behålla sina värden. Det ska också finnas minst 3 grova träd eller hålträd per hektar.

- Det ska finnas efterträdare till gamla, grova och vidkroniga träd. Efterträdarna ska inte hotas av igenväxningsvegetation och ska kunna utveckla önskvärda strukturer och egenskaper.
- I den trädklädda betesmarken (9070) ska det finnas minst 20 m³/ha av död ved. Den döda veden ska finnas i olika dimensioner och i olika nedbrytningsstadier. Stående och fallen död ved ska inte tas bort.
- Krontäckningen i naturtypen ska vara mellan 25–50% och det ska finnas en bibehållen ålderskontinuitet av olika trädslag och trädåldrar.
- Konkurrenskraftiga ohävdsarter såsom t.ex. björnbär, brännässla, åkertistel och hundkåx får maximalt täcka 20% av naturtypernas areal.

Ädellövslogen (9110, 9130, 9160)

- Hydrologin ska vara ostörd
- Småskaliga naturliga processer, som t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur i ädellövslogen.
- Det ska finnas död ved (t.ex. torrträd, hålträd, liggande död ved etc. av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier).
- Ek ska utgöra ett dominerande trädslag i den näringsrika ekskogen (9160). Här ska också finnas inslag av främst avenbok men också bok, ask, lönn, lind och hassel.
- Den näringsfattiga bokskogen (9110) och den näringsrika bokskogen (9130) ska domineras av bok med inslag av bl.a. ek, avenbok, lönn och lind.
- Krontäckningen ska variera mellan tätare och glesare beskogad mark. Krontäckningen i bokskogarna och ekskogarna är normalt 50–100%.
- Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande trädarter: ek, bok, avenbok, lönn, lind och ask.
- Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat.
- Det ska finnas ett buskskikt med olika växtarter.
- Död ved i olika dimensioner och i olika nedbrytningsstadier sparas och forslas inte bort från området. Död ved såsom högstubbar, lågor och döda grenar på levande träd ska finnas kontinuerligt i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Volymen död ved ska uppgå till minst 20 m³/ha i ädellövskogarna och på sikt till 40 m³/ha.
- Det ska finnas solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer som bidrar till en variation mellan täta respektive öppna och glest beskogade delar, samt bryn.
- Det ska finnas vindskyddade skogsmiljöer med en hög och jämn luftfuktighet som är gynnsam för bl.a. olika moss- och lavararter.
- Gran ska inte förekomma i naturtyperna och lövsly av t.ex. björk och tysklönn ska inte tillåtas påverka värdefulla träd negativt.
- Igenväxningsvegetation ska inte tillåtas dominera i botten-, fält- eller buskskiktet.

Typiska arter – Naturtyper

Trädklädd betesmark (9070)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna gökärt och grå skårelav har noterats i naturtypen.

Näringsfattig bokskog (9110)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. Den typiska arten guldlockmossa har noterats i naturtypen.

Näringsrik bokskog (9130)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna gulplister, lundarv, lundslok, myskmadra, skogsbingel, skogsveronika (NT), guldlockmossa, grov fjädermossa, platt fjädermossa, bokvårtlav (NT) och bokkantlav (NT) har noterats i naturtypen.

Näringsrik ekskog (9160)

- För naturtypen typiska arter som finns i området ska förekomma allmänt till rikligt. De typiska arterna buskstjärnblomma, gulplister, myskmadra, guldlockmossa och gammelekslav (NT) har noterats i naturtypen.

Natura 2000-arter

Ekoxe (1083)

- Ekoxe (1083) ska finnas i en livskraftig population inom Natura 2000-området.
- Det ska finnas rikligt med substrat för arten i form av solbelyst död ved och grova ädellövträd. Det ska även finnas yngre ädellövträd som kan fungera som ersättningsträd för dagens äldre träd i framtiden. Det bör även finnas högstubbar och lågor med varierande solexponering.
- Brynzoner mot åker och betesmark ska bibehållas.

Större vattensalamander (1166)

- Större vattensalamander (1166) ska finnas i en livskraftig population inom Natura 2000-området.
- Det ska finnas tillgång till fiskfria lekvatten samt död ved, stenblock och andra strukturer som arten nyttjar för övervintring.
- Naturtyperna lövsumpskog (9080) och svämlövskog (91E0) som hyser födosökslokaler och övervintringsplatser för större vattensalamander ska ha fullgod bevarandestatus enligt formulerade bevarandemål.

Klockgroda (1188)

- Klockgroda (1188) ska finnas i en livskraftig population inom Natura 2000-området.
- Det ska finnas tillgång till grunda, fiskfria vatten för lek samt landmiljöer med kortväxt vegetation, stenblock och andra strukturer som arten nyttjar för födosök och övervintring.
- I vattensamlingar där klockgrodan finns ska vattenytan optimalt vara 50 % fri och 50 % täckt av flytbladsvegetation.

- Det ska finnas småvatten som inte är skuggade av träd eller buskar.
- Klockgrodan ska reproducera sig i minst 6 dammar i området.

Barbastell (1308)

- Barbastell (1308) ska finnas i en livskraftig population inom Natura 2000-området.
- Livsmiljön för barbastell, i form av trädklädda naturbetesmarker, grova lövträd och våtmarker ska bevaras och gynnas för att säkerställa den långsiktiga förekomsten av arten inom området.
- I anslutning till yngelkolonin ska det finnas minst 25 grova träd.
- Barbastell ska ha goda förutsättningar för att nyttja området vid födosök.
- Äldre bokbestånd och grov lövdominerad gammelskog ska bevaras.
- Vind- och regnskyddade "lövtonnar" längs med markvägar ut mot skogen, eller genom skogen, ska bevaras.
- Flerskiktade bryn mot betesmarkerna eller annan gräsmark är viktiga födosöksområden.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Trädklädd betesmark (9070)

Söder om Kejsarhuset, i Natura 2000-områdets centrala del, finns tre betade lundar med ädellövträd som är klassade som trädklädd betesmark (9070). Lundarna ingår i en större betesmark som är fuktig och innehåller några småvatten. I naturtypen står ett tiotal mycket grova bokar och ekar och det finns både liggande och stående grov död ved. För att gynna rekryteringen av nya ädellövträd har några unga bokar och ekar stängslats in för att fredas från betesdjur. Buskskiktet är sparsamt men i den västra delen står en del hassel. På ytan längst i söder finns utöver ek och bok någon enstaka äldre lind.

Till floran hör bl.a. gökärt, rödblåra och skogsstjärnblomma. Fläckvis finns det rikliga förekomster av brännässla och björnbär. Florauppgifter har endast samlats in vintertid så sannolikt finns här fler arter att upptäcka. På träden har grå skärelav samt de rödlistade svamparna hartsticka (EN) och skillerticka (VU) noterats. Här finns mycket goda förutsättningar för att finna vedlevande insekter, t.ex. ekoxe och bokblombeck (VU).

Naturtypen bedöms i området ha icke fullgod bevarandestatus på grund av näringspåverkan och förekomst av ohävdsvvegetation. Vid fältbesök i december 2023 hade tre av jätteträden blåst omkull och orsakat kraftiga skador på stående träd. Det finns en

stor risk för kontinuitetsbrott om de äldsta träden dör av innan yngre ersättningsträd hinner utveckla önskvärda strukturer.

Näringsfattig bokskog (9110)

Centralt i området finns två bestånd med naturtypen näringsfattig bokskog (9110). Det bestånd som ligger närmst slottet är enskiktat och har en ålder på 80 till 130 år. Gamla och grova träd förekommer tämligen allmänt i brynmiljöerna men inslaget av död ved är lågt. Denna del är tydligt påverkad av sentida skogsbruk.

Det andra beståndet ligger i anslutning till en anlagd damm. Även här är skogen enskiktad men de äldsta träden är omkring 130-180 år. Inslaget av död ved är måttligt och gamla och grova träd är allmänt till rikligt förekommande. Här finns grova ädellövträd med döda delar och vidkroniga, spärrgreniga träd. Det finns måttligt med spår från sentida skogsbruk, men beståndet är tydligt präglat av tidigare hävd i form av bete.

Trädskiktet i områdets näringsfattiga bokskogar domineras av bok och ek. Till floran hör bl.a. liljekonvalj och vildkaprifol.

Naturtypen har i området icke fullgod bevarandestatus på grund av brist på död ved och typiska arter.

Näringsrik bokskog (9130)

Näringsrik bokskog (9130) är den mest utbredda naturtypen i Natura 2000-området. Det finns fem olika ytor med näringsrik bokskog och det finns även yngre bokbestånd som är klassade som utvecklingsmark mot naturtypen. De flesta av de näringsrika bokskogarna i området är relativt unga och har främst gamla och grova träd i brynmiljöerna.

De mest välutvecklade bestånden med naturtypen finns i den södra halvan av området. Vid Kejsarhuset finns ett bestånd som hyser flera gamla och grova träd (130-180 år) med höga värden i brynen, men merparten av beståndet är ungt och enskiktat och hyser endast ett fåtal gamla och grova träd. Mängden död ved är låg. Inne i beståndet finns ett par vidkroniga ekar i dåligt skick som vittnar om att beståndet har varit betydligt luckigare, och sannolikt betat, historiskt. Förutom ek och bok finns här bl.a. lönn, ask och björk. I buskskiktet finns hassel sparsamt.

Längst ner i söder finns en mindre yta med näringsrik bokskog som hyser flera gamla och grova träd, främst bok. De äldsta träden har en ålder på 130-180 år och står på en rad i en sluttning längs mark som tidigare var åker. Idag brukas den f.d. åkern som landskapslaboratorium med skogsbruk. Utöver raden med gamla träd är trädskiktet inom ytan relativt ungt men tvåskiktat. Här finns måttligt med död ved, bl.a. i form av grova ask- och boklågor. I buskskiktet finns bl.a. hassel och fläder.

De yngre bestånden med näringsrik bokskog i Snogeholm har enskiktade trädskikt med en ålder på 60-130 år. Gamla och grova träd förekommer sparsamt och endast i brynen. Död ved förekommer i liten utsträckning. Dessa ytor är måttligt till tydligt påverkade av sentida skogsbruk. Två av ytorna, mellan Stabbalund och Snogeholms besökscentrum, ingår i betesmarker och är tydligt betespräglade. I trädskiktet finns främst bok, ek och björk och i buskskiktet finns hassel.

Floran i områdets näringsrika bokskogar består av bl.a. gulplister, myskmadra, lundarv, lundslok, skogsbingel, skogsknipprot, skogsstarr och skogsveronika (NT). Bland kryptogamerna kan guldlockmossa, grov fjädermossa, platt fjädermossa, bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT) och stiftklotterlav (NT) nämnas. I de betade bokbestånden har Natura 2000-arten ekoxe noterats.

Naturtypen har i området icke fullgod bevarandestatus på grund av att trädskiktet generellt är ungt, åldersfördelningen i beståndet ojämnt och inslaget av död ved för lågt.

Näringsrik ekskog (9160)

I den norra delen av Natura 2000-området finns en smal remsa med näringsrik ekskog (9160) längs med Snogeholmssjöns strand. Längs med grusvägen står grova ekar med en ålder på 175-250 år på rad, men resten av naturtypen utgörs av betydligt yngre träd. En stor del av träden i naturtypen har vuxit upp sedan mitten av 1900-talet.

Naturtypen är tvåskiktad och har ett trädskikt som består av främst ek, bok och björk. Här växer även en mindre andel lönn, ask och gran. Närmast vattnet dominerar klibbal och viden. I buskskiktet finner man bl.a. hassel och fläder. Inslaget av död ved är lågt till måttligt, men det finns ett par grova lågor av bok och ek. I fältskiktet finner man arter som buskstjärnblomma, ekorrhår, gulplister, liljekonvalj, myskmadra, storrams och ängskovall. På de grova ekarna har bl.a. gammelekslav (NT), glansfläck, grå skärelav, guldlockmossa noterats.

Naturtypen har i området icke fullgod bevarandestatus på grund av brist på död ved. Det finns även risk för kontinuitetsbrott när de gamla ekarna dör av.

Utvecklingsmark

907 ädellövskog som utvecklas mot näringsrik bokskog (9130)

I den södra halvan av Natura 2000-området finns tre yngre ädellövskogar som är klassade som utvecklingsmark mot näringsrik bokskog (9130). Dessa förekommer har tämligen unga trädskikt med en ålder på 30 till 80 år. Bok dominerar med inslag av bl.a. ask, björk och ek. Det finns endast enstaka gamla och grova träd och mängden död ved är låg. Två av ytorna är tydligt påverkade av sentida skogsbruk, medan den tredje är måttligt påverkad av skogsbruk. Floran består i mer välutvecklade partier av arter som gulplister, liljekonvalj, myskmadra och skogsbingel. Utvecklingsmarken omfattar sammanlagt 6 hektar.

Natura 2000 – arter

Ekoxe (1083)

Ekoxe är Europas största skalbagge. Hanarna blir, inräknat de stora käkarna, upp till 8 cm lång medan honan blir upp till 4 cm. Ekoxen är värmekrävande och förekommer ofta i ekbestånd i sydsluttningar, helst i gles ädellövskog och i ekhagar. Larverna lever på döda rötter av främst ek, men har även hittats på bok, björk, lönn och hassel. Träden behöver inte vara döda, utan man kan ofta hitta larver som gnager på döda rotdelar från levande träd. Larver har även påträffats under liggande ekstockar och i underjordiska delar av gamla stubbar. Arten lever som larv under 5–6 års tid, men som imago (fullbildad) lever den endast några veckor. Honan kan dock leva som imago upp till ett par månader.

Ekoxen flyger i skymningen och lockas till träd med utflytande sav. Arten är stor och tung i sitt vuxna tillstånd, men uppskattas ändå vara en relativt duktig flygare. Den kan utan problem flyga upp till 1 km genom, för arten, ogästvänlig terräng för att hitta lämpliga miljöer. Enstaka exemplar har påträffats flyga upp till 5 km, så arten har möjlighet att sprida sig trots en viss isolering.

Arten är påträffad från Skåne upp till Mälardalen i Uppland. Tyngdpunkten för artens utbredning ligger i sydöstra Sverige från Blekinge till Östergötland inklusive Öland, men arten finns även kvar på några lokaler i Skåne och i Västsverige. I Skåne har arten sina största populationer kring Snogeholmssjön och Sövdesjön i Sjöbo kommun, vid Yddingsjön och Eksholmssjön i Svedala kommun samt vid Råbelövssjön och Oppmannasjön i Kristianstad kommun.

Natura 2000-området Snogeholm omfattar tillsammans med det närliggande Natura 2000-området Sövdeborg (SE0430170) en av de största skånska populationerna av ekoxe. Inom Snogeholm har arten framför allt observerats kring grova ekar i bryn och på åkerholmar i den norra delen av området. I den norra delen finns idag en relativt god tillgång till grova, solbelysta ekar. Arten har också noterats strax utanför Natura 2000-området och sannolikt finns det lämpliga träd för ekoxe även i de södra delarna av Snogeholm. Det finns goda förutsättningar för utbyte mellan populationerna i Snogeholm och Sövdeborg.

De kända förekomsterna av ekoxe inom Natura 2000-området är begränsade till bryn och åkerholmar med gamla ekar i den norra delen av området. I dessa delar råder det brist på lämpliga ersättningsträd till de gamla träden. På grund av det är artens långsiktiga överlevnad i Natura 2000-området inte säkrad. Ekoxe bedöms därför ha icke fullgod bevarandestatus i Natura 2000-området.

Större vattensalamander (1166)

Natura 2000-arten större vattensalamander lever större delen av sitt liv på land och hittas egentligen bara i vatten under lek- och larvperioden. På land tycks den ha väldigt specifika val av livsmiljö, t.ex. murkna trädstammar och stubbar, smågnagargångar, under

mossbeklädda stenar och i blockterräng. Vanligen finns de i fuktig huvudsakligen lövdominerad skog, men de påträffas sällsynt även på öppen mark, t.ex. i fuktiga hagar med högvuxet gräs. Individer uppehåller sig oftast 10-100 meter från småvatten de reproducerar sig i.

I södra Sverige inleds vandringen till en lekdamm i april, vanligen under de första regniga nätter då temperaturen håller sig mellan 0-5°C. Småvatten som lämpar sig för lek är permanenta vattensamlingar, som exempelvis gårds-, kreaturs- och branddammnar, grusgropar, lertäkter, naturliga kärr, hållkar, av landhöjningen avsnörda vikar samt skogstjärnar. Det är ovanligt att vatten med mindre än 10 meters diameter används och minimidjupet understiger sällan 0,5 meter. Artens larver har en lång akvatisk utvecklingsperiod och är därför känsliga för uttorkning av vattenmiljön. Larverna, som delvis är frisimmande, faller också lätt offer för rovdjur som stora sländ- och dykarlarver samt i synnerhet rovfisk. Detta bidrar till att man endast mycket sällan finner arten i småvatten där rovfisk förekommer.

Den större vattensalamandern förekommer i Götaland (men inte på Gotland), större delen av Svealand, samt sparsamt i södra Norrlands kustland till södra Ångermanland. Arten är inte rödlistad men har under de senaste decennierna försvunnit från många lokaler. Sannolikt är habitatförstörelse den främsta orsaken till minskningen. Trots att arten fortfarande är utbredd i södra Sverige är de flesta kända förekomster isolerade och andelen områden med förutsättningar för utbyte av individer mellan närliggande populationer är få. Mycket pekar på att den större vattensalamandern kräver fungerande metapopulationsdynamik för långsiktig överlevnad.

Större vattensalamander har observerats i en damm i norra delen av Natura 2000-området och sannolikt finns det lämpliga land- och vattenmiljöer även i andra delar av Snogeholm. Större vattensalamander har inte inventerats inom området på senare år och det saknas därför nya rapporter om artens förekomst. Större vattensalamander är spridd i närområdet och förekommer i flera närbelägna småvatten.

Större vattensalamander bedöms ha fullgod bevarandestatus inom området.

Klockgroda (1188)

Natura 2000-arten klockgroda var för ett par hundra år sedan spridd i de södra och västra delarna av Skåne, men på 1960-talet dog den sista svenska populationen ut på Mölle fälad. Under 1980-talet påbörjades arbetet med att återintroducera arten till landet och klockgrodan har sedan dess återetablerat sig på flera av sina forna lokaler. Arten finns idag på flera lokaler i sydöstra och nordvästra Skåne och sprider sig ännu till nya områden. Klockgrodans starkaste fäste finns i området kring Baldringe i Sjöbo, Tomelilla och Ystad kommuner. På senare år har arten upptäckts i Västra Götaland, sannolikt till följd av illegal utplantering. Klockgrodan var rödlistad fram till 2010 men klassas idag som livskraftig (LC) till följd av den lyckade återintroduktionen.

Klockgrodan är paddlik med vårtig hud och tillplattad kroppsform. Vuxna djur når en storlek på 4–5 cm. Ovansidan är gråbrun, mörkbrun eller nästintill svart med gröna fläckar medan under sidan är mörk med klart röda, orange eller gula fläckar vilket har gett upphov till det engelska namnet "fire-bellied toad". Klockgrodans spelläte, som påminner om avlägsna kyrkklockor, kan höras på långt håll. Arten spelar under varma och fuktiga nätter från maj till september. Enstaka hanar spelar ibland även dagtid.

Klockgrodan är en art som föredrar obrukade och odikade, öppna fuktiga områden och extensivt utnyttjade betesmarker. Den reproducerar sig i grunda småvatten som svämmar över på våren. De småvatten där arten reproducerar sig får inte vara skuggade av träd eller buskar. Beskuggning sänker vattentemperaturen vilket försämrar artens reproduktionsförmåga. Optimala vatten har en fördelning på 50% fri vattenyta och 50% vattenyta med flytbladsvegetation. Klockgrodan kan också leka i öppna torvgravar, dämningar, dödisgropar, mörkelgravar och solexponerade lövkärr i ädellövskog. Klockgrodan kan genomföra kilometerlånga vandringar över öppen mark och genom lövskog och har därför en god förmåga att sprida sig till nya vatten. Arten övervintrar primärt på land under stenar, i komposthögar, i husgrunder och liknande miljöer. En del individer övervintrar på botten av dammar eller i rinnande vatten.

De första observationerna av klockgroda i Snogeholm gjordes 2007. Arten har sedan dess etablerat sig i flera dammar inom området och nya fiskfria småvatten har anlagts för att gynna groddjur. Klockgrodan är också spridd i närområdet. Arten bedöms ha fullgod bevarandestatus i området.

Barbastell (1308)

Barbastell är en fladdermus som vanligtvis påträffas i gamla kulturlandskap med tätt liggande gårdar och ladugårdar som kan erbjuda lämpliga boplatser. I Skåne är arten mer knuten till gamla bokbestånd för födosök, yngelkolonier och dygnsvila. Den undviker öppna områden men kan födosöka i naturbetesmarker med mycket träd och buskar. Den ger sig ytterst ogärna ut över helt öppna ytor. Viktiga jaktmarker utgörs av lövtunnlar i skogsmiljö, flerskiktade bryn, öppna kärr och översilningsmarker.

Arten jagar ofta nära kolonierna, men kan ibland flyga långa sträckor för jakt i skogar eller naturbetesmarker. Flera undersökningar visar att arten regelbundet kan flyga minst 4 km ut i omgivningarna vid jakt. Arten är speciellt inriktad på att äta fjärilar, inte minst småfjärilar, men tar även andra smådjursgrupper, så som t.ex. tvåvingar och spindlar.

Barbastell klassades i den nationella rödlistan 2000 som starkt hotad (EN) och klassades ner till sårbar (VU) 2015. I rödlistan 2020 klassades arten som nära hotad (NT). I Skåne har arten expanderat under 2000-talet även om ökningen tycks ha avstannat på senare år.

Barbastell har inventerats i Snogeholm med hjälp av autoboxar samt med handhållna ultraljudsdetektorer som komplement. Arten noterades första gången 2009 och har sedan dess inventerats 2017 och 2023. 2023 gjordes över 100 registreringar av barbastell med hjälp av autoboxar och arten förekommer åtminstone som födosökande inom området. Totalt registrerades minst 10 fladdermusarter inom Natura 2000-området.

Barbastell bedöms ha icke fullgod bevarandestatus inom Natura 2000-området. Detta på grund av att den ojämna åldersfördelningen i ädellövmiljöerna innebär en risk för kontinuitetsglapp med brist på hålträd som följd.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen för att underlätta eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen gör. När det gäller skogsbruksåtgärder ska Skogsstyrelsen kontaktas.

Ingen försämring får ske med utgångspunkt från den status som arter och livsmiljöer i Natura 2000-områden hade vid utpekandet, eller från statusen efter det att förbättringar skett. Förbudet mot försämring innefattar inte krav på förbättring men pågående långsamma försämringar faller in under förbudet att försämma. Detta gäller även för verksamheter som pågick när området pekades ut till Natura 2000-nätverket.

Observera att dessa beskrivna hot ej är föreskrifter som t.ex. för naturreservat utan används som underlag vid tillståndsprövning samt för att påvisa vad som kan påverka Natura 2000-området.

De främsta hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

Allmänt för samtliga naturtyper

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av naturtyper. Naturtyperna kan påverkas negativt även av perifera dikningsföretag, ledningsgrävningar och vägdragningar om de leder till sänkt grundvattennivå eller ändrad hydrologi på lokalerna.
- Användning av avmaskningsmedel med samma miljöpåverkan som avermectin är negativt för den dynglevande insektsfaunan och bör undvikas i så stor utsträckning

som möjligt. Avmaskningsmedel bör inte användas utom när det sker på veterinärsinrådan.

- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer och skapar skarpa gränser mellan olika markslag.
- Nedfall av luftföroreningar och luftburet kväve. Kvävenedfall påskyndar igenväxningen och kan påverka artsammansättningen i områdets naturtyper.
- Införsel och spridning av invasiva och främmande arter.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller har potential att bli ett problem om de införs.

Trädklädd betesmark (9070)

- Avverkning av värdefulla träd inom området eller i omkringliggande områden.
- Brist på föryngring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden.
- För hårt bete i betesmarkerna som förhindrar att föryngring av ersättningssträd sker.
- Igenväxning som skuggar ut värdefulla träd och minskar hålträdens och de grova trädens livslängd, vilket leder till kontinuitetsbrott.
- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade och ljuskrävande floran och faunan.

Ädellövskogen (9110, 9130, 9160)

- Avverkning av skog inom området eller i omkringliggande områden.
- Brist på föryngring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden i skogen.
- Avverkning av hålträd och kvarstående döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden.
- Produktionsinriktat skogsbruk i och ofta även i anslutning till Natura 2000-området. Skogsbruk utan tillräcklig naturhänsyn leder till att värdefulla element och strukturer försvinner, samt kan även leda till uttorkning genom ändrade markförhållanden och hydrologi. Det innebär i sin tur att många arter knutna till naturtypen, har svårt att överleva. Slutavverkningar innebär också en fragmentering av naturtypen. Andra exempel på skogsbruksåtgärder som kan påverka området negativt är markavvattning, dikning, markberedning, plantering av främmande trädslag, virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon som kan skada markskiktet samt leda till förändrad hydrologi.
- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Brist på naturliga störningar i skogen.
- Igenväxning som minskar hålträdens livslängd och hindrar rekrytering av nya hålträd, vilket leder till kontinuitetsbrott.
- Hårt betestryck från klövvilt som förhindrar föryngring av träd.
- Nedfall av luftföroreningar. Luftföroreningar kan bl.a. skada områdets lavflora.

Ekoxe (1083)

- Avverkning av ädellövskog inom området eller i omkringliggande områden. Avverkning av skog utanför området kan öka risken för isolering och populationsbegränsningar av arter inom området.
- Avverkning av hålträd och kvarstående döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden.
- Brist på hävd är ett stort hot mot arten. Glesa bestånd med gamla ädellövträd blir allt sällsyntare i landskapet och ekoxe missgynnas när lämpliga träd hotas genom konkurrens från yngre träd. I synnerhet ek påverkas negativt av igenväxning och beskuggning. Igenväxning försvårar även rekryteringen av träd som i framtiden kan utgöra lämpliga substrat för ekoxar.
- Brist på föryngring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden. Den ojämna åldersfördelningen i trädsiktet inom Snogeholm kommer sannolikt att leda till kontinuitetsbrott om inte restaureringsåtgärder genomförs.
- Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Den höga tätheten av vildsvin kan också innebära ett hot mot populationen av ekoxe då bökande vildsvin kan äta upp ekoxelarver nära markytan.

Större vattensalamander (1166)

- De allvarligaste hoten mot större vattensalamander är habitatförstöring genom ändrad hydrologi. Många leklokaler försvinner genom igenläggning av dammar, dikning och dränering.
- Införande av fisk eller kräftor i de akvatiska miljöerna.
- Arten är känslig för avverkning av gammal lövdominerad skog.
- Arten försvinner ofta när pH understiger 5,0.
- Övergödning kan bidra till perioder av syrebrist vilket har en negativ inverkan för överlevnaden av ägg och larver.
- Spridning av invasiva arter, t.ex. signalkräfta eller vattenpest.
- Chytrid-sjukan som påverkar groddjur är också ett hot.
- Bortförsel av t.ex. liggande död ved, stubbar, stenrösen, stenblock etc. som arten nyttjar för övervintring.

Klockgroda (1188)

- Beskuggning av dammarna där klockgroda leker.
- Ett alltför tätt träd- och buskskikt på de öppna markerna och runt klockgrodans dammar.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t.ex. utsläpp av föroreningar i vattendrag, försurning eller eutrofiering.
- Införsel och förekomst av kräftor eller fiskar som kan skada klockgrodans förökning i de dammar där arten förekommer.
- Chytrid-sjuka.

Barbastell (1308)

- Uttag av vatten eller andra hydrologiska förändringar som kan ändra fuktighetsförhållandena.
- Avverkning av hålträd som kan nyttjas som dagtillhåll i omgivningarna utgör ett reellt hot mot fladdermössen.
- Förlust av habitat i närområdet, t.ex. ekhagar, glesa ädellövskogar, småvatten etc, som används vid födosök.
- Renovering av byggnader med förekomst av barbastell.
- Störning från människor och maskiner m.m. vid övervintringsplatser så som jordkällare, gruvor, valv och gångar i fästningar, eller platser för dygnsvila under sommaren.
- Borttagning av lämpliga boplatser.

Skydd och bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna består av nuvarande och eventuella planerade skydd, restaureringsåtgärder, som vanligtvis är större engångsåtgärder, och löpande skötsel, som inte är engångsåtgärder och som behöver göras löpande.

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 28 a § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art-och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan man ville undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådas med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Det är också kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne som avgör om en åtgärd bedöms påverka eller inte påverka en fornlämning. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller markberedning.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område

orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning eventuellt fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Länsstyrelsen kan även skriva skötselavtal med markägaren.

Markägare kan få rätt till ersättning om **tillstånd inte kan ges** och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Ersättning ges dock inte i alla fall t.ex. inte om man blivit nekad att uppföra byggnationer inom Natura 2000-områden. Om skog ska ersättas vill Naturvårdsverket att all skog inom Natura 2000-området ersätts samtidigt så att inte Natura 2000-området har ersatts i vissa delar och inte i andra. Miljöersättning inom betesmarker anses också vara en form av ersättning.

Skydd och reglering

Hela Natura 2000-området ingår i naturreservatet Snogeholm som bildades 2024. Enligt reservatsföreskrifterna är det bl.a. förbjudet att bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och karaktär, att gödsla, jordförbättra eller använda kemiska bekämpningsmedel, att så eller plantera buskar och träd, att avverka träd och att föra bort lövved. Vidare är det förbjudet att plantera in fisk och kräftor, att stödutfodra vilt samt att sätta ut bikupor. Snogeholm ingår i riksintresse för naturvård (Snogeholms-Skårbyområdet), riksintresse för friluftsliv (Snogeholm-Sövde) och riksintresse för rörligt friluftsliv (Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne).

Länsstyrelsen anser att nödvändiga bevarandeåtgärder är reglerade.

Natura 2000-arter

Ekoxe är fridlyst enligt 6 § artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att döda, skada, fånga eller samla in arten samt att ta bort eller skada dess ägg eller larver.

Större vattensalamander är fridlyst enligt 4a, 5 § artskyddsförordningen. Enligt artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt fånga, döda eller störa arten, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är ej heller tillåtet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Klockgroda är fridlyst enligt 1-4 stycket 4 § artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt störa, fånga eller döda arten, eller avsiktligt förstöra eller skada bo- och viloplats samt att skada eller samla in ägg. Vilt levande exemplar av arten omfattas också av 23 § Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten.

Barbastell är fridlyst enligt 4a § artskyddsförordningen. Enligt artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt fånga, döda eller störa arten, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är ej heller tillåtet att skada eller

förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren. Barbastell räknas även som vilt, vilket betyder att den är fredad men kan vara jaktbar enligt jaktlagen (1987:259) eller jaktförordningen (1987:905).

Prioriterade bevarandeåtgärder

De prioriterade bevarandeåtgärderna i Snogeholm är att bevara och utveckla områdets ädellövmiljöer genom att öka förekomsten av död ved och gynna rekryteringen av ersättningsträd till dagens värdefulla träd. Det är även prioriterat att röja fram värdefulla äldre träd för att öka ljusinsläppet till dessa. Vidare är det prioriterat att igenväxningsvegetation hålls efter vid områdets småvatten.

Restaureringsåtgärder

- Genomförande av en hydrologisk utredning.
- Avverkning av barrbestånd med efterföljande omföring till ädellövskog.
- Frihuggning av värdefulla äldre träd, särskilt grova ekar och tidigare hamlade träd. Åtgärden genomförs med försiktighet för att inte utsätta träden för stress.
- Utplacering av ekoxekomposter och faunadepåer.
- Veteraniseringsåtgärder i likåldriga bokbestånd.
- Se skötselplan för Snogeholms naturreservat för fler restaureringsåtgärder.

Löpande skötsel

- Hävd av gräsmarker genom bete, slåtter eller naturvårdsbränning. Vid behov röjning av träd och buskar.
- Småvattnen bör generellt hållas rena från buskar och sly i väderstrecken öster-söderväster för att gynna områdets groddjur.
- Röjning av inväxande gran i områdets ädellövskogar.
- Se skötselplan för Snogeholms naturreservat för fler skötselåtgärder.

Uppföljning

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för skyddade områden. Mätbara mål följs upp för att undersöka om området förvaltas med de åtgärder som behövs för att utpekade arter och naturtyper ska nå gynnsamt tillstånd.

Referenser

- ArtDatabanken (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artdatabankens Artfaktblad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Länsstyrelsen i Skåne (2022). *Naturvärdesöversikt för Skåne*. Digital karttjänst.
- Länsstyrelsen i Skåne (2024). Skötselplan för naturreservatet Snogeholm i Sjöbo kommun
- Löfroth M. (ed.) (1997). *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Naturvårdskonsult Gerell. *Områdesvis inventering av fladdermöss 2023 I Natura 2000-området Snogeholm, Sjöbo kommun*. Rapport 2023-10-18. Länsstyrelsen Skåne.
- Naturvårdsverket (2011-2012). *Natura 2000 - Naturtypsvisa vägledning*.
- Olsson, K-A. m.fl. (red) (2003). *Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål*. Lund.
- SGU:s vägledning: <http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/grundvattenberoende-ekosystem/>
- Skogsstyrelsen (2000). *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsen.
- Sveriges geologiska undersökning (2016). Bilaga. Vägledningsmaterial över vilka Natura 2000-naturtyper som är känsliga för grundvattenpåverkan. SGU.
- VISS (VattenInformationssystem Sverige): <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
2. Naturtypskoder för kartan
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Ursprunglig bevarandeplan: 2005-12-16

Reviderad bevarandeplan: 2016-11-29

Senast reviderad bevarandeplan: 2024-xx-xx av Alexander Regnér

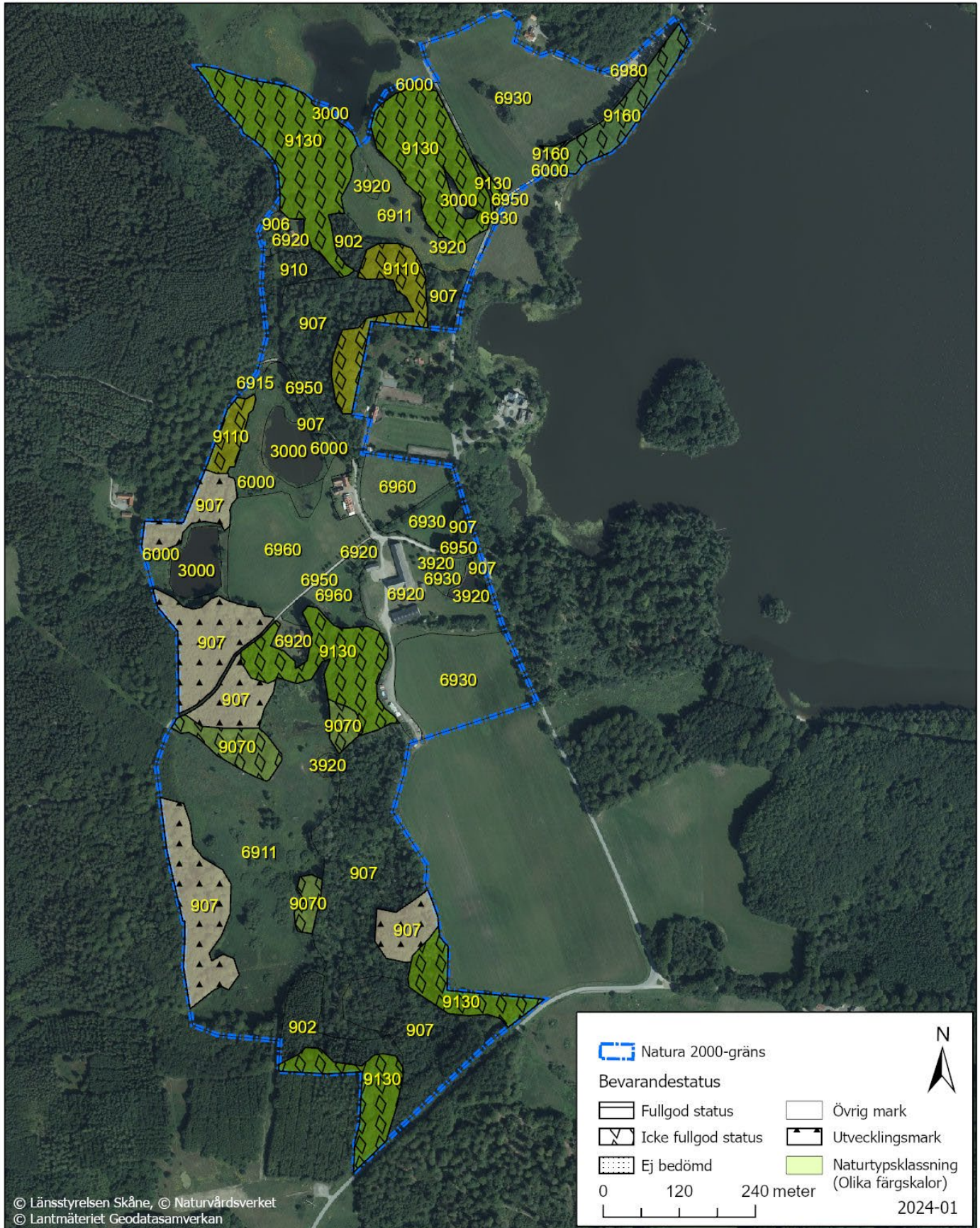
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000

Natura 2000-området Snogeholm
SE0430167 med naturtyper

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Karta 1 av 1

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

- 9070 – Trädklädd betesmark
- 9110 – Näringsfattig bokskog
- 9130 – Näringsrik bokskog
- 9160 – Näringsrik ekskog

Icke-naturtyper

- 902 – Granskog
- 906 – Triviallövskog
- 907 – Ädellövskog (>70% löv och >50% ädellöv)
- 910 – Hygge
- 3000 – Vatten
- 3920 – Småvatten i odlingslandskapet
- 6000 – Gräsmarker
- 6911 – Öppen kultiverad betesmark
- 6915 – Fuktäng
- 6920 – Bebyggd mark
- 6930 – Åker
- 6950 – Väg
- 6960 – Övrig öppen ickenatura-naturtyp
- 6980 – Parkeringsplats

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag**. Med "gamla träd" avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 - 15 m ³ /ha
Rikligt	15 - 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den totala mängden gamla träd och totala mängden grova träd.

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 - 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2020 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered: akut hotad) resp. EN (Endangered: starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable: sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened: nära hotad). Arter som anses livskraftiga placeras i LC (Least Concern: livskraftig). F= fridlyst art, ÅGP= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet. Utsökningen av rödlistade arter gäller perioden 1990-2024.

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Insekter	Aspvedvivel	<i>Cossonus parallelepipedus</i>	VU
Insekter	Mulmknäppare	<i>Elater ferrugineus</i>	VU, ÅGP
Insekter	Ekoxe		LC, B2
Insekter	Mindre purpurmätare	<i>Lythria cruentaria</i>	NT
Fåglar	Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	NT
Fåglar	Skedand	<i>Spatula clypeata</i>	NT
Fåglar	Bläsand	<i>Mareca penelope</i>	VU
Fåglar	Stjärtand	<i>Anas acuta</i>	VU
Fåglar	Kricka	<i>Anas crecca</i>	VU
Fåglar	Brunand	<i>Aythya ferina</i>	EN
Fåglar	Tornseglare	<i>Apus apus</i>	EN
Fåglar	Smådopping	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	NT
Fåglar	Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	VU
Fåglar	Skrattmåås	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	NT
Fåglar	Fiskmåås	<i>Larus canus</i>	NT
Fåglar	Havstrut	<i>Larus marinus</i>	VU
Fåglar	Vit stork	<i>Ciconia ciconia</i>	EN
Fåglar	Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	NT
Fåglar	Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	NT, ÅGP
Fåglar	Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	NT
Fåglar	Hornuggla	<i>Asio otus</i>	NT
Fåglar	Kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	VU
Fåglar	Mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT
Fåglar	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
Fåglar	Kråka	<i>Corvus corone</i>	NT
Fåglar	Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annat fakta
Fåglar	Hussvala	<i>Delichon urbicum</i>	VU
Fåglar	Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT
Fåglar	Rörsångare	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	NT
Fåglar	Ärtsångare	<i>Curruca curruca</i>	NT
Fåglar	Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Fåglar	Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT
Fåglar	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT
Fåglar	Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT
Fåglar	Svart rödstjärt	<i>Phoenicurus ochruros</i>	NT
Fåglar	Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN
Fåglar	Vinterhämping	<i>Linaria flavirostris</i>	VU
Fåglar	Gulsparv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT
Fåglar	Sävspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	NT
Däggdjur	Barbastell	<i>Barbastella barbastellus</i>	NT, B2, B4, ÅGP
Däggdjur	Nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>	NT, B2, B4
Däggdjur	Sydfladdermus	<i>Eptesicus serotinus</i>	NT, B2, B4
Däggdjur	Bechsteins fladdermus	<i>Myotis bechsteinii</i>	EN, B2, B4
Däggdjur	Dammfladdermus	<i>Myotis dasycneme</i>	NT, B2, B4
Däggdjur	Vattenfladdermus	<i>Myotis daubentonii</i>	LC, B2, B4
Däggdjur	Större musöra	<i>Myotis myotis</i>	EN, B2, B4
Däggdjur	Mustaschfladdermus / tajgafladdermus	<i>Myotis mystacinus / brandtii</i>	LC, B4
Däggdjur	Fransfladdermus	<i>Myotis nattereri</i>	NT, B2, B4
Däggdjur	Större brunfladdermus	<i>Nyctalus noctula</i>	LC, B2, B4
Däggdjur	Trollpipistrell	<i>Pipistrellus nathusii</i>	LC, B2, B4
Däggdjur	Dvärgpipistrell	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	LC, B2, B4
Däggdjur	Brunlångöra	<i>Plecotus auritus</i>	NT, B2, B4
Däggdjur	Gråskimlig fladdermus	<i>Vespertilio murinus</i>	LC, B2, B4
Däggdjur	Mård	<i>Martes martes</i>	LC, B5
Groddjur	Klockgroda	<i>Bombina bombina</i>	LC, B2, B4, ÅGP
Groddjur	Lövgroda	<i>Hyla arborea</i>	LC, B4, ÅGP
Groddjur	Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>	LC, B2, B4, ÅGP
Groddjur	Ätlig groda	<i>Pelophylax esculentus</i>	LC, B5
Lavar	Gammelekslav	<i>Lecanographa amylacea</i>	NT
Lavar	Stiftklotterlav	<i>Opegrapha vermicellifera</i>	NT
Lavar	Bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida</i>	NT
Lavar	Bokkantlav	<i>Lecanora glabrata</i>	NT
Svampar	Oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Svampar	Skillerticka	<i>Inonotus cuticularis</i>	VU
Svampar	Hartsticka	<i>Ganoderma pfeifferi</i>	EN
Svampar	Sydlig sotticka	<i>Ischnoderma resinosum</i>	NT
Kärlväxter	Kösa	<i>Apera spica-venti</i>	NT
Kärlväxter	Kärrjohannesört	<i>Hypericum tetrapterum</i>	NT
Kärlväxter	Åkerkål	<i>Brassica rapa subsp. campestris</i>	NT
Kärlväxter	Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN

Bevarandeplan för Snogeholm

Syftet med Natura 2000-området Snogeholm i Sjöbo kommun är att bevara de värdefulla ädellövskogsmiljöerna och de öppna markerna med ett rikt inslag av gamla och mycket grova träd och värdefulla småvatten samt Natura 2000-arterna barbastell, ekoxe, klockgroda och större vattensalamander.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane